

Kader voor opleidingsscholen m.b.t. werkwijze werkpleklers 2 en 3

Dit document is bedoeld voor betrokkenen binnen opleidingsscholen die zich bezig houden met het ontwikkelen van het praktijkcurriculum voor studenten aan de tweedegraads lerarenopleidingen van de HAN.

De kaders richten zich op de nieuwe werkwijze in het algemeen, dat wil zeggen op zowel vol-als deeltijdstudenten en op zowel wpl 1, 2 als 3.

Inleiding

Met de invoering van de bekwaamheidsgebieden krijgen studenten in de propedeuse-, hoofd- en eindfase te maken met enkele veranderingen voor werkpleklers en integraal handelen. Hieronder wordt kort uiteen gezet wat de belangrijkste veranderingen zijn en binnen welke kaders het werkpleklers wordt uitgevoerd.¹

In het studiejaar 2019-2020 is de deeltijd en wpl1 in de voltijd overgegaan op de nieuwe werkwijze. In het studiejaar 2020-2021 gaat ook de hoofd -en eindfase van de voltijd over. Met de invoering van de nieuwe bekwaamheidseisen is de manier van werken met de beoordelingsformulieren voor werkpleklers en integraal handelen aangepast, waarbij de curriculaire ontwerpprincipes van het ILS uitgangspunt waren; meer aandacht geven aan zelfsturing en ontwikkelingsgerichtheid van de student en meer ruimte te bieden aan de veelheid aan onderwijscontexten. Bovendien heeft men getracht om de integraliteit te bevorderen.

Dat heeft geresulteerd in een aantal aanpassingen. Naast het nieuwe beoordelingsformulier met leeruitkomsten wordt gewerkt met een startgesprek, vinden de formele evaluaties plaats in de driehoek student-instituut-werkplek en wordt gebruik gemaakt van een groeidossier. In bijlage I is een schematische weergave van de nieuwe werkwijze te vinden.

Kaders in de nieuwe werkwijze per 1 september 2020

Hieronder staat steeds kort beschreven om welke verandering het gaat, vervolgens wordt in het toegelicht welke afspraken/kaders er zijn en wat er binnen het partnerschap ontwikkeld dient te worden.

Algemeen

Daadwerkelijke verbetering van de kwaliteit van het werkpleklers wordt alleen bewerkstelligd wanneer we continue met elkaar in gesprek blijven over de programma's en de manier waarop we begeleiden en opleiden.

De HAN evalueert de wijze waarop uitvoering wordt gegeven aan het praktijkcurriculum op verschillende wijzen:

- d.m.v. studentevaluaties
- d.m.v. intervisie en kalibreersessies met betrokkenen bij het opleiden
- d.m.v. activiteiten in de expertisegroep opleiden op de werkplek
- d.m.v. de dialoog in het platform samen opleiden en professionaliseren regio Nijmegen

---

¹ De adviezen rondom de doorontwikkeling wpl en integraal handelen worden deels per 1 september 2020 ingevoerd. Een ander deel van de adviezen wordt later ingevoerd. Daarbij valt te denken aan bijvoorbeeld de rol van de vakdidacticus tijdens wpl, de doorgaande lijn in begeleiding. Deze kaders gaan alleen over de veranderingen per 1 september 2020.

Welke afspraken/kaders zijn er?

Ieder partnerschap evalueert de werkwijze rondom het praktijkcurriculum en de verschillende stagetypes jaarlijks en gebruikt de evaluaties voor het professionaliseren van betrokkenen en het bijstellen van programma's.

Wat wordt er verwacht van het partnerschap?

Een evaluatiecyclus waarin systematisch wordt gekeken naar het praktijkcurriculum en de kwaliteit daarvan. In de praktijk is deze evaluatiecyclus doorgaans al onderdeel van het kwaliteitszorgplan van het partnerschap.

Trialoog

Alle formele momenten -dat wil zeggen het startgesprek, de tussenevaluatie en de eindbeoordeling- vinden plaats in de driehoek student-werkplek-instituut. De afstemming tussen de verschillende perspectieven moeten de betrouwbaarheid van het oordeel verhogen. In de driehoek wordt het opleidingsperspectief, het perspectief van de context en het perspectief van de student gewaarborgd.

De HAN draagt zorg voor algemene informatie m.b.t. de nieuwe werkwijze. Deze wordt eind juni gepubliceerd op de website van Bureau Extern.

Het voeren van een goed gesprek in de driehoek wordt onderdeel van de door de HAN aangeboden professionaliseringstrajecten als de cursus wpb.

Welke afspraken/kaders zijn er?

Startgesprek, tussenevaluatie en eindbeoordeling vinden plaats met betrokkenheid van de driehoek student-werkplek-instituut. Het instituutsperspectief kan in sommige gevallen ook door de schoolopleider worden vertegenwoordigd. Zie ook startgesprek.

De trialoog dient ook ter versterking van de interbeoordelaarsbetrouwbaarheid.

Instituut is eindverantwoordelijk voor de beoordeling.

Wat wordt er verwacht van het partnerschap?

Het partnerschap organiseert de trialoog en draagt zorg voor communicatie naar betrokkenen.

Leeruitkomsten

Om tot een ontwikkelingsgericht programma te komen is er gekozen om te werken met zogenaamde leeruitkomsten (in de deeltijd *leerresultaten*). Het begrip 'leeruitkomst' verschilt van het begrip 'leerdoel'. In tegenstelling tot leerdoelen staan bij leeruitkomsten de beoogde uitkomst van het leerproces centraal. Het betreft hier het vastgestelde niveau dat de student aan het eind van het proces behaald moet hebben. De leeruitkomsten zijn opgesteld op basis van de [niveaubeschrijvingen](#). Per bekwaamheidsgebied is een leeruitkomst geformuleerd met daarbij enkele concrete voorbeelden. De student moet aantonen bekwaam te zijn op ieder deelgebied. Het eindcijfer wordt gegeven over het geheel.

De beoordelingsformulieren van het werkplekleren en de integrale toetsing zijn samengevoegd tot één geheel. Het werkplekleren moet gezien worden als een onderdeel van het integrale handelen. Er volgt instructie over de manier waarop het beoordelingsformulier gebruikt en gearchiveerd dient te worden. Momenteel worden de laatste aanpassingen gedaan aan de beoordelingsformulieren.

De HAN draagt zorg voor algemene informatie met betrekking tot het werken met de leeruitkomsten en handleidingen voor studenten en docenten. Dit is gereed op 22 juni en wordt gepubliceerd op de website van Bureau Extern.

Het werken met leeruitkomsten vraagt om twee zaken:

- Ontwikkelingsgerichte begeleiding, waarbij de student bij de zichzelf en context passende leerdoelen formuleert
- Kalibratie tussen de beoordelaars

Welke afspraken/kaders zijn er?

Er wordt gewerkt met het nieuwe beoordelingsformulier.

Wat wordt er verwacht van het partnerschap?

Het partnerschap draagt zorg voor het voldoende professionaliseren van betrokkenen bij het opleiden, zodat zij in staat zijn om te werken met de nieuwe beoordelingsformulieren en in het bijzonder de leeruitkomsten.

Het partnerschap zorgt ervoor dat er gewerkt wordt aan de interbeoordelaarsbetrouwbaarheid, bijvoorbeeld door het organiseren van kalibreersessies tussen beoordelaars.

Het startgesprek

Het doel van het startgesprek is om de student te richten in zijn ontwikkeling. Het startgesprek in combinatie met het groeidossier vervangen het leerwerkplan. De student stelt zichzelf de vraag wie hij of zij is, waar krachten en verbeterpunten liggen, waar hij/zij naartoe werkt en welke stappen er gemaakt moeten worden om daar te komen. Het resultaat hiervan wordt in het groeidossier geplaatst.

Om te bepalen waar de student naartoe moet werken is het van belang dat beelden uitgewisseld worden over de leeruitkomsten. Dit gebeurt deels op het instituut bij de voorbereiding van het werkplekleren en deels tijdens het werkplekleren (bijvoorbeeld tijdens gesprekken met begeleiders, intervisie, etc.). Wpl 3 studenten worden tijdens de VEF-week hierop voorbereid, de SLB'er en instituutsopleider kunnen hierin een rol spelen. In de deeltijd wordt in periode 1 van het nieuwe studiejaar hier aandacht aan besteed. Deeltijdteams bepalen of dit via de SLB of de onderwijskundige wordt aangestuurd.

Het voeren van de dialoog draagt bij aan het richten van het leren van de student, maar ook aan het creëren van gezamenlijke beelden m.b.t. het leren van de student, de duiding van de bekwaamheidseisen en de koppeling theorie-praktijk.

De HAN draagt zorg voor algemene informatie en een leidraad rondom het voeren van een startgesprek. Dit is eind juni gereed. Er is (ook in verband met kalibratie en vertegenwoordiging van perspectieven) een voorkeur echt gesprek in de driehoek!

Welke afspraken/kaders zijn er?

- Het startgesprek vindt doorgaans plaats in de derde week na aanvang van stage. De student is verantwoordelijk voor de agendering en voorbereiding op het startgesprek.
- Per opleidingsschool wordt bepaald en gecommuniceerd naar studenten en betrokkenen op welke wijze de dialoog plaatsvindt.
- Student is leidend in het gesprek (en dus het meeste aan het woord)

- Het gesprek wordt ten minste gevoerd met:
  - Wpl 1: gesprek tussen wpb en student, waarbij owk-docent/ipd op afstand mee leest
  - Wpl 2: gesprek tussen wpb en student, waarbij de so of io/ipd op afstand mee leest
  - Wpl 2a: gesprek tussen wpb en student, waarbij so of io/ipd op afstand mee leest
  - Wpl 2b: gesprek tussen wpb/student/so of io
  - Wpl 3: gesprek tussen wpb, student en io/ipd

Wat wordt er verwacht van het partnerschap?

De partnerschappen faciliteren het startgesprek. Dit kan voor de verschillende stagetypes er verschillend uit zien.

De partnerschappen dragen zorg voor communicatie naar de betrokkenen.

De partnerschappen dragen zorg voor professionalisering van betrokkenen. Dit kan eventueel in combinatie met de trainingen wpb, intervisie of kalibreersessies.

Groeidossier

Om het leren van de student zichtbaar te maken, is er een plek nodig waarin informatie hierover gedeeld wordt; het groeidossier. De student formuleert doelen en acties, verzamelt feedback, bewijsstukken, onderbouwingen en reflecteert. Begeleiders geven feedback op de geplaatste data en authenticeren deze eventueel. Naast een plek om informatie te delen kan de student uit het groeidossier putten om bepaalde ervaringen uit te lichten en in de vitrine te plaatsen voor de beoordeling wpl en/of de integrale toets. Het groeidossier wordt niet als product beoordeeld, maar wordt wel gebruikt om te laten zien op welke wijze de student aan zijn ontwikkeling werkt.

Als digitale omgeving wordt voor alle studenten gebruik gemaakt van het e-portfolioprogramma Bulb. Er is gekozen voor Bulb omdat de student eigenaar is, en het programma ook tijdens zijn inductietraject en daarna kan blijven gebruiken, het zonder al te veel instructie te bedienen is en alle betrokkenen eenvoudig maar ook veilig toegang kunnen krijgen.

We proberen Bulb zo snel mogelijk beschikbaar te maken maar naar alle waarschijnlijkheid duurt het tot na de zomervakantie van 2020 voordat alle accounts gekoppeld zijn en de student zijn/haar omgeving kan gaan inrichten. Tot die tijd kan de student zijn/haar voorbereiding (startgesprek) in Word maken. Dit kan later eenvoudig overgeplaatst worden naar Bulb. Achter de schermen wordt gewerkt aan informatievoorziening rondom de inrichting, de kwaliteit van toegevoegde data en het technisch gebruik van Bulb. Tevens zullen begeleiders geïnformeerd worden over de manier van begeleiden met het groeidossier.

De HAN draagt zorg voor een algemene instructie m.b.t. het werken met het groeidossier (gereed eind juni) en een technische instructie (gereed zomer 2020). Daarnaast draagt de HAN zorg voor accounts voor gebruikers vanuit scholen (schoolopleiders, werkplekbegeleiders). Dit zal zo snel mogelijk na de zomer gereed zijn. Informatie wordt gepubliceerd op de website van Bureau Extern. In bijlage I is te zien wat de student zoal in zijn groeidossier kan plaatsen.

Welke afspraken/kaders zijn er?

- Voor alle studenten (alle opleidingen en alle partnerschappen) wordt Bulb gebruikt als programma om het groeidossier bij te houden.
- Student is eigenaar van het groeidossier

- Het groeidossier wordt niet beoordeeld
- Student wordt geacht het groeidossier actief te gebruiken en zijn ontwikkeling hierin zichtbaar te maken.

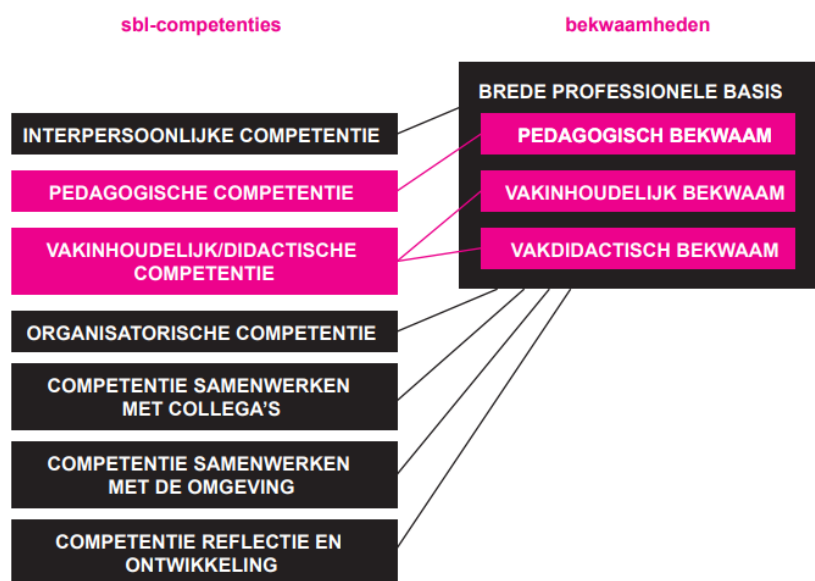
Wat wordt er verwacht van het partnerschap?

Het partnerschap draagt zorg voor informatieverbreiding over het groeidossier en schakelt indien nodig met de contactpersoon van de HAN.

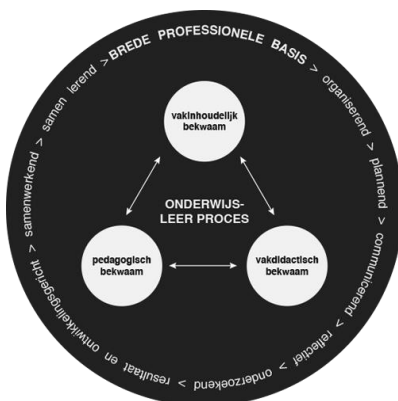
Bijlage I Schematische weergave nieuwe werkwijze

Bijlage II Van competenties naar bekwaamheden

Sinds 1 augustus 2017 gelden landelijk de 'nieuwe bekwaamheidseisen voor leraren'. De drie bekwaamheidsgebieden vervangen de zeven SBL-competenties. De brede professionele basis is de

onderlegger voor de drie bekwaamheidsgebieden. Bij het ILS worden deze in het studiejaar 2020-2021 ingevoerd voor de hoofdfase en de eindfase. Competenties zijn over het algemeen generiek geformuleerd en beschrijven de beroepstaken, -handelingen en -houding die een afgestudeerde moet beheersen (zoals 'analyseren/'onderzoeken'). Het nadeel van competenties is dat zowel vaardigheden als eigenschappen door elkaar worden gehusseld. Bekwaamheden zijn een verzameling van kennis, vaardigheden en ervaring, persoonskenmerken, motivatie en drijfveren.